

Till Förvaltningsrätten i Luleå

Via
Länsstyrelsen i Stockholm
Länsstyrelsen i Södermanlands län

ÖVERKLAGANDE

Klagande

Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

Motpart

Länsstyrelsen i Stockholm
Länsstyrelsen i Södermanlands län

Överklagat beslut

Länsstyrelsernas beslut den 1 oktober 2021 om skyddsjakt efter en varg (dnr 218-68717-2021 och 218-6938-2021)

Saken

Skyddsjakt samt inhibition

Forum: 7 g § förordning (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet m.m.

Yrkanden

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet i sin helhet.

Vidare yrkas inhibition av det överklagade beslutet.

Grunder

Vargen är skyddad av EU-rätten och har ett strikt skydd enligt art- och habitatdirektivet (rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, bilaga 4 a).

Enligt direktivets artikel 12 gäller ett förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av de arter som räknas upp i bilaga 4 a, däribland varg. Det strikta skyddet gäller alla medlemsstater och Sverige har, som medlem i EU, en skyldighet att följa reglerna i direktivet.

Det finns vissa möjligheter att göra undantag från det strikta skyddet men bara om det, såvitt nu är av intresse, inte finns någon annan lämplig lösning (artikel 16).

Enligt EU-domstolens praxis gäller att undantagsmöjligheterna ska tolkas restriktivt (se mål C-6/04 punkt 111). Det är den myndighet som fattar beslutet som har den fulla bevisbördan för att förutsättningarna för undantag är uppfyllda (se mål C-60/05 punkt 34), vilket är viktigt att observera. Se även C-674/17.

Art- och habitatdirektivets undantagsregler har införts i svensk rätt genom bl.a. 23 a och b §§ jaktförordningen (1987:905). En grundförutsättning för att undantag ska få göras och beslut om skydds jakt ska få meddelas är att det inte finns någon annan lämplig lösning (23 a §). Beslut om skydds jakt får inte heller försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Beslut om skydds jakt får meddelas bl.a. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelsen anger på s. 4 i beslutet att angreppen har skett på olika fårgårdar med varierande typer av stängsel men att det inte har funnits rovdjursavvisande stängsel (s.k. RAS) i något fall. Samtliga angrepp har alltså skett i hagar där djuren har vistats utan att ha ett fullgott skydd.

Länsstyrelsen skriver i beslutet att det har funnits en familjegrupp med varg i Sjundareviret sedan 2015. I hela sex år har således länsstyrelsen och tamboskapsägare känt till att det finns varg i området och trots detta har inte fårhagarna blivit försedda med rovdjursavvisande stängsel. Detta är enligt föreningen mycket anmärkningsvärt, särskilt med beaktande av att en tamboskapsägare kan få ersättning av staten för kostnaden att sätta upp rovdjursavvisande stängsel. Denna omständighet måste tas i beaktande vid bedömningen av om det har funnits annan lämplig lösning.

Den omständigheten att angreppen skett via vattnet innebär inte att man kan bortse från annan lämplig lösning. Om det är omöjligt eller svårare att stängsla mot vattenlinjen så får man använda sig av andra metoder för att skydda sina djur. En annan fullt rimlig lösning är att placera hagen på sådant sätt att den inte direkt angränsar till vattnet. Ytterligare en annan lösning, om djuren nödvändigtvis måste gå i en hage i direkt anslutning till vatten, är att använda boskapsvaktande hund eller att ta in djuren nattetid. Det är föreningens uppfattning att det finns andra lämpliga lösningar i detta ärende. Hagarna kan omplaceras till dess att rovdjursavvisande stängsel har kommit upp, alternativt kan djuren tas in om natten.

Länsstyrelsens beslut är felaktigt eftersom rekvisitet att det saknas annan lämplig lösning inte är uppfyllt.

Förhindra allvarlig skada

Länsstyrelsen anger i beslutet att man har besiktigat skadorna vid samtliga tillfällen och konstaterat att skadorna orsakats av varg. DNA-prov har tagits från samtliga angrepp och individ G11-17 har identifierats. Det är således en enstaka varg i reviret som ligger bakom angreppen.

För att skydds jakt ska få beviljas måste samtliga förutsättningar vara uppfyllda och man måste kunna konstatera att beslutet kommer att förhindra (framtida) allvarlig skada. Det är länsstyrelsen som har den fulla bevisbördan för detta.

För att beslutet ska få avsedd effekt, dvs. förhindra allvarlig skada, måste den skadegörande individen skjutas. Det hjälper inte att skjuta vilken varg som helst som råkar befinna sig i anslutning till en fårhage. Det är individ G11-17 som är den ”skadegörande individen” och just den specifika vargen måste dödas.

Det framgår dock inte av länsstyrelsens beslut hur de ansvariga jägarna (så många som 30 stycken) ska kunna identifiera och garantera att rätt individ dödas. Vilken varg som helst skulle kunna dödas genom beslutet. Om annan än G11-17 dödas förhindras sannolikt inte allvarlig skada.

Även med hänsyn till det stora geografiska område som beslutet omfattar är risken för att fel vargindivid dödas uppenbar.

Länsstyrelsens beslut är felaktigt även på grund av att länsstyrelsen inte har visat att beslutet kommer att medföra att allvarlig skada på boskap förhindras.

Särskilt om grunden för yrkandet om inhibition

Länsstyrelsen har med stöd av 59 § jaktförordningen beslutat att beslutet ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Beslutet gäller således omedelbart och kan därmed bli föremål för inhibition enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Av praxis framgår att som regel bör en tämligen hög grad av sannolikhet för ändring krävas för att inhibition. Kraven kan dock ställas lägre bl.a. om verkställigheten är sådan att den inte kan bringas att återgå. Det kan exempelvis handla om att avliva djur. Eftersom jakt innebär just detta, talar detta för en generös tillämpning av reglerna.

Lindome 211005

Magnus Orrebrant,
ordförande Svenska Rovdjursföreningen